Ч. 245. Чернівцї, середа дня 6. (18.) листопада 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Черівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Руский театр.

II.

Вчера пояснили ми поневільне уступлене п-нї Стечиньской. Видїл Руской Бесїди домагав ся від нас спростованя (в формі приватного листу), але ми того спростованя не могли помістити, бо не було згідне з правдою. Видїл Бесїди думав і — як видко з єго відповіди в *Дѣлѣ* — ще й тепер думає, що у нас кромі малого письма з Городенки иньших інформаций в справі п-нї Стечиньской не було. Тимчасом ми мали інформациї від самої п. Стечиньскої, котра разом з п. Касиненком і Фіцнерівною переїзджала через Чернівцї до Одеси і в нашім містї задержала ся. І она і п. Касиненко потвердили наше письмо з Городенки. Що більше, у п. Ст. є письмо від видїлу львівскої Бесїди з виразною димісиєю єї від нового року...

Не потрафить також видїл Бесїди і сего заперечити, що сегорічна театральна ґосподарка видала дуже сумний результат. Від місяця марта покинуло руску сцену аж тринайцять акторів і акторок, не вчисляючи в те суфлєра, прислуги і молодших членів хору. Тринайцять осіб виступило в протягу такого короткого часу з товариства, в котрім лишило ся тілько 10 давних членів, а трьома ново-заанґажованими виповнено по змозї повсталі прогалини! І так покинули театр від марта: Лопатиньский з женою, Біберовичева, Підвисоцкий старший з женою, Підвисоцкий молодший, Слободівна, Стадник, Григорович, Хомяківна, Фіцнерівна, Стечиньска і Касиненко. Не вчисляємо до того числа навіть капельмайстра Долїсту, котрий також був примушений взяти димісию задля шорсткого поступованя видїлу, та незабаром і помер. Не вчисляємо єго, бо не можемо відкликати ся на сьвідоцтво небіжчика. Не вчисляємо і бл. п. Стечиньского, бо той уже сам взяв димісию — у могилу. Але і по нїм лишила ся також щілина у театральній трупі, котру видїл Бесїди повинен був заповнити, замісць — як то він зробив — розганяти ще й живих та досьвідних членів трупи. Разом взявши, як бачимо, більша і лучша половина персоналу руского театру покинула руску сцену, а се факт будь що будь незвичайний і такий, що варто придивити ся причинам єго.

Першою причиною есть се, що видїл львівскої Бесїди помітує членами трупи зовсїм нелюдяно. Обнимаючи управу театру знесла Бесїда нїби-то ріжницї між акторами — всї мали бути собі рівні, чи старший чи молодший, чи гірший чи лїпший; але рівні мали бути тілько на те, щоби всїма зарівно помітувати. На наше питанє, котрий референт був добрий для акторів? хвалили члени трупи п. Іл. Огоновского, а з давнїйших д-ра Олесницкого та Гр. Цеглиньского. За то послїдними часами видїл Бесїди забував ся занадто часто і не зважав, чи се особа, котру він сам поставив на чоло товариства, чи єї становиско супротив других осіб вимагає якоїсь поваги, (як пр. дїяло ся з Стечиньским, Долїстою, Лопатиньским і Касиненком), чи се старший чоловік, чи молодший, чи мужчина чи женщина, — з всїми обходив ся видїл, як з паробками.

А друге те, що видїл розтягнув занадто велику опіку над приватним житєм акторів. Які они вже там є ті актори, такими певно і зістануть, мимо тої „комісиї моральности“ Руской Бесїди, котра для розслїду приватного житя акторів висилає окремих комісарів чи делеґатів і ті списують скучні, сьмішні і нїкому непотрібні протоколи. Годї вимагати від людий, котрих невідрадне житє призвичаїло до якихось налогів, щоби позбули ся їх, коли їм не подає ся навіть до того способу. При постійній оселї, при уреґульованих відносинах театру відпала би певно половина сих примх і навичок акторів. Але нїяк не доведе ся до того системою доношеня, процесами та грубостями. Тим занизує ся тілько інтриґи, роздуває ся пристрасти, скривляє ся молодї характери і витворює

6)

Дволичний сьвіт.

Оповідане

Л. Вестхірха.

(Дальше).

Таким чином мусїла Ева витягнути свій вузлик і вставити шибу, коли не хтїла, щоб зимові вихри дули єї немічному батькови просто на ліжко.

Вона зробила се радо. Лиш щоб можна лишити ся, ось що! В млинї було зрештою приємно.

Коли вони надходили, стояв Ганнес на ґанку, що йшов довкола вітрака.

„Боже помагай, Єво, тай тисячу раз Боже помагай! Оттак мене вже давно нїчого не втїшило, як те, що ти тепер до нас приходиш!“

І нїм ще мати показала ся ізза вугла хати, счез він знов в вітраку. Еві було се сьмішно.

„Отсе Льоня,“ сказала мелничка і вивела високу як тичка і веснянковату дївку.

„Добрий вечір“ сказала Ева.

Дївка витріщила очі. „Я завсїди думала, що побачу тебе в церкві. Ти нїколи туди не приходиш?“

Ева почервонїла. „Богато було роботи. Отсеї недїлї піду, як мелничка позволить.“

„Що, ти ще питаєш? В недїлю нїчого не робить ся в млинї. Тут инакше, як у старого скупинди Андертена.“

Так здавало ся Еві. Єї так якось було, як би вона десь добре була перемерзла, а тепер помалу відтавала. Кожду роботу брала мелничцї з рук. Вона лїтала, вона бігала, вона найрадше була-б в десятеро подїлила ся. Лиш тут лишити ся, тут єї видавалось як в раю.

Так було першого дня. Другого стало єї вже знов якось дивно. Такою сердечною жінкою, як вона собі думала, мелничка таки не була. І у неї було двояке лице, одно про сьвято і про гостину, а друге про будний день і про дім, і лице про будний день не було таке гарне, як друге. Відтак було Еві якось дивно, що мелничка трохи не як перед Богом падала перед своєю гесскою братаницею. Чи-ж може дївчина не мала гарного волося? Най лиш Ева придивить ся. Як повісмо з золота. Еві видавалось воно якось подібнїйше до сьвіжо битої міди. А яка вона була зручна в господарстві, в шитю, у всякому дїлї. Притім бачила Ева, як у тої перехвалюваної все начинє з рук летїло, як у неї всї голки ломили ся. А все таки не могла мелничка нахвалити ся, як то вона виглядає, як то вона робить, статкує, цїлком так, як то колись перед і по службі Божій вихвалювала Еву, без міри і без кінця, і Ева могла-б собі була уроїти, що се так як колись бувало, лиш що ті гарні слова відносили ся до кого иньшого. Се єї таки різало в серцю.

Ганнес був як бувало, легкодух і любий. Коли єї подибав в огородї або в хоромах: „Я на смерть тїшу ся,“ шептав він, „що ти у нас, Єво. Анї три склянки не випив я більше під червоним волом, відколи ви відтам забрали ся, щира правда! І тут в дома нема вже також для мене утїхи, відколи мати взяла сюди отту тичку від хмелю тай ще хоче, щоб я до неї залицяв ся. Гірка робота, Єво, мати лає, що я такий неспосібний до того. Залицянє, знаєш, мусить іти з серця.“

То-ж женити ся мав Ганнес з Льонею? Властиво шкода. Гарний хлопець, а вона така нездара! Ева спала з Льонею в одній комнатї і тут пізнала вона єї з верха і з середини. Коли вона хотїла єї щонебудь показати, щось гарного, хорошого, як вона повинна-б укладати білизну, або дїрочку так зашити, аби не було знаку, то дївчина зі сьміхом протягала свої сухі руки аж понад голову. „Іди геть, нащо? Я все таки дістану чоловіка.“

І Ева стала собі марити, як би то було, якби вона перше була послухала натяків мелнички. Але чому то лише серце єї якось не лягло до Ганнеса? Був хлопець моторний. Правда, був русявий, а вона собі уроїла, що єї чоловік мусить бути чорнявий; мав малі ясно-синї очи, а вона марила про великі, огнисті, бурі. Ба, чому-ж лиш про такі? Коли чоловік добрий і чесний, то що таке єго очи, єго волося? Тай чи було де яке таке обличе, як вона собі єго уроїла? — Напрасно проняла єї лихорадка і вона гримнула имбричком так дуже до стола, що Льоня зараз таки засьміяла ся в свій незугарний спосіб. „А я вже гадала, що то лиш я взяла в

ся невиносиму атмосферу для всякого здорового елементу.

Третою причиною деструктивного ферменту, який розгостив ся в нашім театрі, єсть несталість заряджень виділу Бесїди, що підриває у членів товариства поважане і довірчивість супротив заряду. Поминаємо вже те, що виділ сам зміняє ся, що в его склад входять що року иньші люди, настає иньший референт театральний, а з тим і иньший лад, бо се тут не належить. Се, так сказати-б, принципіяльна хиба в відношеню виділу до театру. Але теперішний виділ виконав уже в біжучім роцї стілько скоків і козлів, що їх не витримали би кости найзручнїйшого линоскока. Перейдім їх за порядком: З новим роком відняли управу пок. Стечиньскому, а передали Лопатиньскому. В мартї відобрали Лопатиньскому, а передали Ольшаньскому, в цьвітни відобрали Ольшаньскому, а передали Вороному; по однім місяци п. Вороний уступив, а дирекцию передали п. Касиненкови. В перших днях листопада покинув театр Касиненко, а управу передали знов Ольшаньскому. Чи Бесїдї здає ся, що се таке легке дїло вести театр, що се потрафить хто небудь? Чи він не уважає, що становище управителя нашого одинокого театру належало би окружити загальним поважанем, та що оно вимагає заступника, гідного високого завданя театру? По дїлах Бесїди не пізнати того, а наслїдком того вийшла між членами дружини майже справдїшна анархія.

Дальшою причиною постійного невдоволеня в рускім театрі єсть за мала платня. Досить сказати, що п. Лопатиньский бувши управителем трупи і спосібним актором по трилїтній працї в трупі побирав не меньше, нї більше, тілько 40 зр. місячно. Сего деинде і для хориста за мало. Акторки, ба і сьпівачки дістають по 35 зр. до 40 зр. місячно з обовязком справляти всїляку ґардеробу на сцену, а теперішний суфлер дістає 14 зр. словами: чотирнайцять зр. а. в. місячної платнї. Отже не диво, що коли заанґажували п. Касиненка на 150 зр. місячно, дав ся почути великий діссонанс в товаристві. За его-ж ґажу виділ мав давнїйше дві prima-donn-и, Лопатиньску і Фіцнерівну і управителя! В якім-же відношеню була ґажа иньших акторів до ґажі п. Касиненка? Настали невдоволеня і сцисиї, котрим даремно старав ся виділ запобігти деякими підвишками — більша часть давного персоналу покинула театр. А що найчуднїйше, і сам п. Касиненко мимо немалої як на наш театр платнї волїв всего зречи ся і виїхати знов до Росиї.

Щоби давати більшу платню, треба — розуміє ся — більше зарабляти. Тут ми признаємо цїлковиту слушність виділови Бесїди, коли він заявить, що не може лїпше оплачувати своїх членів. Але тут приходимо до послїдної причини, котра спонукала упадок нашої народної інституциї, а єсть се недостача фахової антрепризи. Цїкаво було би для вияснення сеї причини, коли би бувший директор п. Біберович схотїв оголосити деякі дати та замітки з часу свого довголїтного веденя рускої сцени. Здає ся нам, що образець тогдїшної адмінїстрациї вийшов би певно о стілько кориснїйшим від теперішного, о скілько в нашій памяти остав ся кориснїйший образ з тодїшних вистав, як з теперішних.

Так, здає ся, ми вже досить спростували спростоване львівскої Бесїди. Кождий наш читатель бачить з того, що ми приняли ся того не на те, щоби може ставати до пустословної сварки, або служити личним інтересам (в тім випадку, коли театр стоїть на акторах, не був би й такий великий гріх, брати в оборону їх личні інтереси), але на те, щоби підняти театр на ноги і не служити безличним інтересам.

Наші мужики.

Терпке, але заслужене слово хочемо сказазати нашим буковиньским мужикам руским. Всї то знаємо, що не для панів, а передовсїм для руских мужиків заложили ми банок Руску Касу. Тимчасом мужики вміють лише брати гроші з Каси, а вкладати з них нїхто не хоче. А ми знаємо дуже добре, що не лиш самі бідаки живуть на Буковинї, бо як би так можна було нам заглянути у скринї богато наших мужиків на Буковинї, то певно найшли би там неодну тисячку. Ті тисячки лежать по мужицких скринях без найменьшого проценту, але борони Боже аби котрий з них зложив їх до нашої каси. Така вже погана натура мужицка і такий дурний розум у наших богатирів. А зійде котрий на біду, то зараз знає дорогу до панів і просить: ратуйте! Тепер же, коли не то що не стратив би нїчого, а ще й зискав би проценти, — тепер такий богатир нїкого знати не хоче; він собі пан і до него без бука не приступай.

Або от возьмім нашу бурсу. Жадна руска бурса в Галичинї не може похвалити ся тим, щоби до кількох місяцїв дрібними складками зібрала близько девять соток, тілько наша зібрала. І ми всї тим тїшимо ся, що наші люди не жалують ґрейцара на таке добре дїло. Ба! але хто ті гроші зложив? Чи може самі наші мужики? А бурса знов заложена не для паньских дїтий, тілько передовсїм для мужицких, бо пан має гроші і може дати сина куди хоче на виховане, а мужик не має і мусить просити о поміч. Чомуж наші мужики не памятають о бурсї? Були, правда, деякі мужики, що на вічах і при иньших оказиях зложили, що могли (за то дай їм Боже здоровля!), але тих складок як вийде на кількадесять левів, то певно більше нї. А решту, тих 8 соток, хто зложив, як не ті пани, котрі хиба тим тілько й пани, що носять сурдути, а не сердаки. У них є щире руске серце і они собі від уст віднимають, аби підперти добре дїло; а мужики, пани у сердаках, душать гроші по скринях і їм не в голові людска біда і потреба, поки їм самим добре.

Ото не файно і навіть дуже не файно! Нам встидно за таких мужиків, бо ми не можемо ними перед сьвітом похвалити ся.

Спитає нас хто: „Які там ваші буковиньскі мужики?“, а ми що на то можемо відповісти? Скажемо хиба: Лїпше не питайте, бо сором казати.

Говорило ся, що як настане осїнь і вже мужики упораються ся в поли, то они пригадають собі, що повинні також щось дати на руску бурсу. А тимчасом вже осїнь минула, вже й мороз потис, а якось не чувати, аби в котрім селї прийшло мужикови на думку, зібрати складку на мужицку бурсу. І що ми собі маємо міркувати про наших мужиків? Самі скажіть!

Нам страх прикро отаке писати, але ми мусимо. Нехай правда в очи заколе, а чей де-

---

оренду черепє бити. Але бачу, зручненька Ева вміє се також.“

„Я перелякала ся;“ сказала Ева і вхопила ся за серце. Правда, було таке обличе, як вона собі гадала, але той. чиє воно, не питав про неї а вона не питала про него. „Я повинна була піти за Ганнеса,“ подумала вона собі, „тодї моя доля була-б безпечна і батькова також. Дурна я була. Але може ще не за пізно.“

„Дївчата,“ крикнула саме в тій хвилї мелничка з дверий, „а винесїть но збанок пива на гору. Петро Галлер іде сюди до мого сина.“

Ева побігла до пивницї. Коли ішла з пивом на гору, стояла ґаздиня в кухнї. „Велику ласку ти менї зробила-б, Льоню, коли-б ти зараз таки побігла в село до швачки.“

Але Льоня засьміяла ся. „Пішли собі, тїтко, кого иньшого. Якраз тепер хотїла-б я тут бути.“

„А то чому?“

„Хиба не можеш собі подумати? Та-ж у твоїм млинї і без того так як в якім монастирі. Я привикла у нас в дома веселїйше жити і не дам ся висилати з дому якраз тодї, коли через поріг переступить якийсь мужчина.“

Видко не така дурна тота стороньска, як вона собі гадала. Бере Еві збанок з руки і іде в сьвітлицю. Мелничка аж кулаки затискає зі злости.

„Чого він тут тепер приходить, той йолоп? Бувало не міг найти дороги до млина. Але най лиш покаже ся десь якась богата дївчина, тодї вони падають коло неї як мухи коло меду.“ Відтак зміркувала ся. „Іди і ти, Ево, в сьвітлицю.“

Ева не мала охоти. „Не могла-б я замісць Льонї скочити до швачки?“

„Лиши. Коли тобі кажу, то йди до хати! Я там не знаю, які тепер думки у дївчат. Але коли Льоня думає, що без хлопцїв нема утїхи, то май і ти свою утїху, Ево.“

Лиш що Еву се не тїшить бути там у хатї вартівником, як сего мелничка хоче. Тай боїть ся вона Петра Галлера. Він ей все ганив тодї, коли другі не могли ей нахвалити ся; що-ж вона тепер від него почує, коли кожде про неї так язиком рубає, аж тріски летять? А ще-ж тепер, коли вона буде ему на перешкодї в его залицяню! — Але мелничка втиснула ей в руку бляшанку з тїсточками, що то ними мелничка завсїгди величала ся, і вона мусить слухати.

При столї, під оправленим в рами слюбним вінком мелнички, сидїли оба парубки, чорнявий і білявий, один просто другого. Межи ними, оперши ся о стіл і майже сидячи на нїм, стояла Льоня і хихотала ся охочо з масненьких любощів, що ними частував ей Ганнес. Він опер лікоть о стіл а голову о руку; его русяві кучері пересмикали ся поміж грубими, білими пальцями, і він був так занятий, що не чув, як Ева тихенько увійшла. „Розуміє ся,“ подумала собі Ева, „він чує суперника і рад ему дорогу запобічи,“ і якась горич спала ей на серце. Але суперник сидїв тихо і спокійно, як се був у него звичай, коротка люлька звисала ему з рота, а уста анї тобі ворухнули ся до сьміху. Побачивши Еву поздоровив ей, а се знов можна було зрозуміти, бо-ж богата дївчина не звертала уваги на него. Але-ж диво! Перше видавалось Еві его повитане якось найхолоднїйшим зі всїх, якими ей витали, нинї видалось воно ей майже теплим. Ну, се з того, що повитаня иньших стали між тим значно холоднїйші.

Вона поставила тїсточка на столї і стала порати ся в хатї, укладала білі фіранки складнїйше, глянула до мухолапки. Вийти якось не сьміла, та-ж ей сюди післали, а лишити ся також не мала відваги. Де-ж служницям до сьвітлицї? Нарештї увійшла і мелничка з найгарнїйшним недїлїшним лицем і зробила конець ей мукам. Очи Льонї блищали.

„Оттак були би ми знов всї гарненько прикупі,“ засьміялась вона, покепкуючи собі. „Правдивий монастир отсей млин!“ Коли-б вона не була собі зі всїм парубками попсувала там в дома, то ще нинї чкурнула-б до дому, так що за нею аж курява підняла-б ся.

Мелничка чинить ся, що не добачає ей пересердя. Балакають про осїнь, про винозбори, поважно, дуже розумно. Лози виноградні звисають сего року такі повні, що трохи не поломлять ся; вже від кількох недїль чатує сторож день і ніч, а ґазди можуть свій власний виноград рвати лиш в означених днях і годинах. З недїлї назначено винозбори. Вже дуже заносить листопадом.

хто опамятае ся! Нехай наші читальнї тим займуть ся, нехай наші громади о тім памятають! Знаймо, що то не на чужих складаемо ся, тілько на свої дїти!

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 17-го падолиста 1896.

Іменованя. Секретар суду у Львові др. Марко Мисиньский і повітовий судия в Копичинцях Марко Пілецкий іменовані судовими радниками з полишенем на дотеперішних місцях. — Старший інжинер при дирекції почт у Львові Іван Рудковский іменований радником будівничим.

Товариство учителїв і учительок в Чернівцях відбуде в четвер, 19-го с. м., о 3-ій годинї пополудни повне засїданє, на котрім буде обговорена справа, чи учительство мае уступати ся за стоячим письмом в школї, чи може оставити при теперішнім, т. зв. лежачім письмі.

Число судових посад в округї львівского висшого суду хоче правительство, як доносять з Відня, збільшити о 346. З того числа припаде на Буковину 100, а решта на Галичину. То збільшене наступить за слїдуючих 5 лїт. За той час будуть основані окружні суди в Ярославі, Жовкві і Чорткові. З наведеного числа правительство отворить в найблизшім часї 40 посад радників судових в Галичинї, а всїх президентів повітових судів, з вимкою сяніцкого, перенесе з VI-ої до V-ої кляси ранґи.

Наукові виклади устроює черновецке товариство Коменїя. В пятницю, дня 20-го с. м., буде проф. др. Ледерер в ратушевій сали о 7-ій год. вечером говорити про найновійші викопи на Акрополїс в Атенах; притім буде демонструвати скіоптиконом. В недїлю, дня 22-го с. м., розпічне від 4—5 год. пополудни в сали ескортаційній реальної школи проф. Скобельский три виклади про етичне значінє поезий Адама Міцкевича, а того-ж самого дня буде асистент Ґлїксман в унїверситетї читати про хемію.

На ново-вибудованій зелїзници Галич-Тернопіль перейшов 10-го с. м. перший поїзд комісийний на шляху межи Підвисоком а Островом. Поїзд провадив радник двору Вербицкий і інспектор Псарский. На кождій стації комісия ставала і оглядала всї уряджения приладів і мешканя, до котрих незабавом спроваджуть ся урядники і служба зелїзнича. Ново-збудований шлях зелїзничий визначае ся ріжними мостами і віядуктами: особливо віднзначае ся міст на Серетї під Островом, котрого одно склепінє виносить 48 метрів, а кождий з чотирох луків по 24 метрів. В перших днях грудня мае бути цїлий шлях відданий до публичного ужитку.

Віче руских радикалів, яке відбуло ся в недїлю у Львові, згромадило ледви около 100 селян. переважно з львівского повіта. Наради відбували ся в ратушевій сали під проводом Михайла Павлика. Дискусию розпочав др. Іван Франко, обговорюючи обширно економічне положенє селян і припоручаючи знану теорию самопомочи не тілько економічної, але також полїтичної. На сей темат говорили кілька селян і адвокатский кандидат др. Вацик. Збори ухвалили кілька резолюций, в котрих домагають ся безпосередних виборів до сойму і ради державної.

Шпорт одного буковиньского панка. Нам доносять з одного села черновецкого повіту таке: Наш пан, а властиво він вже лише панок, винайшов собі дивний шпорт. Иньші пани ідуть на лови, їздять на конях і т. п., а наш панок не може собі такого позволити, тож знайшов ось що: Між бідними людьми звичайно нужда, ну і они не можуть держати ся чисто, а з того плодить ся всяка погань. Нашого панка се так тїшить, що коли такий жебрак прийде і ему поставить один ексемпляр тої погани, то він ему за се дае один крайцар. Про сей шпорт нашого панка вже знае цїла околиця і тепер чути у нас таку розмову: „Слухай ти, нуждарю, вичисти собі волосе і одіж, аби затративесь ту погань.“ — „Е, відповідае жебрак, ти менї не відберай сего, бо се для нашого пана.“

Смерть пяницї. По торзї на ринку черновецкім дооколичні шинки переповнені ріжними жінками, котрі тяжко зароблений гріш пропивають. І то пють так старі як і молоді. В недїлю вечером вертала 80-лїтна Домника Аксенті з передмістя Клокічки домів підпита так, що з горбка впала в рів і згинула там без помочи. Міский лїкар сконстатував, що вмерла від паралїжу, котрий наступив від сильного потрясеня.

Самоубійства у війску. Kurjer Przemyski доносить, що минувшого четверга кинув ся новобранець 58-го полку піхоти під колеса зелїзничого поїзду, котрий їхав з Журавиці до Перемишля, коло т. зв. Шайбівки, де вже нераз поповнено самоубійства. Однак на передї машини були примоцовані щітки, котрі жовнїра відкинули на бік, так що він утратив лише одну ногу. Тяжко раненого відвезено до військового шпиталю. Нехїть до військової служби мала бідака піхнути до розпучливого дїла.

Видумані скарби. Мешкаюча в Кракові п-ї С. віддала за порадою своеї служницї стару коробку до направи братови тоі-ж служницї, столярскому челядникови, 19-лїтному Ів. Вонторови. Вонтор доніс через свою сестру п-и С., що направляючи коробку найшов в нїй старинну польску монету вартости 100 зр. і документ з 1763 р., котрий говорить о закопаних під Ковном скарбах. Панї С. зажадала звороту документу, але Вонтор дав їй лиш віднис. Тодї обжалувала его п. С. в судї і сими днями відбула ся розправа против обжалованого. При розправі виявило ся, що Вонтор видумав цїлу історию, а віднис документу зладив сам, начитавши ся ріжних книжок. Суд увільнив его від вини.

Обильне жерело нафти відкрито в Ропици руский під Горлицями. Жерело показало ся на ґрунтах наслїдників властителя села пок. Ройского і дае без помпованя 500 бочок ропи денно.

Огонь. На стації Новоселиця, коло зелїзничого маґазину, вибух минувшої пятницї огонь в стайнї зелїзничого надзирателя Майтінґа. Шкода виносить більше як 1000 зр., бо згоріли кілька штук худоби, віз і ріжні прирйди. Шкода не була обезпечена!

Росийского дезертера арештувала вчера черновецка полїция. Він називае ся Іван Пастушак і служив при артилерії в ґубернії житомирскій. Пастушак каже, що ему вже навприкрила ся служба військова і еї муки і тому він втїк до Австриї.

Зелїзнича катастрофа. Варшавскі часописи доносять, що у вівторок, дня 10-го с. м., о годинї 3-ій пополудни між стациями Кузниця і Сокілка коло Білостока розбив ся почтовий поїзд від наїханя на другий поїзд. Одна варшавска ґазета вислала на місце нещастя свого справоздавця з тої причини: На місци катастрофи найдено шість трупів, а між ними двох офіцирів, двох подорожних цивільних і дві женщини. Кажуть, хоч то ще не стверджене, що одним з подорожних, котрі упали жертвою нещастя, есть ґр. Рошфор. Для помочи наспіли два поїзди, один з Варшави, другий з Вільна. Судові власти вислали на місце комісию. Всї три льокомотиви від обох поїздів дуже ушкоджені. Після найновійших вістий число убитих виносить 8 осіб, тяжко покалїчених есть 13, а легко 22. Одною з жертв есть імовірно властитель Сокілки і его дочка, а догадують ся, що мусїла утратити житє і его жінка, бо не найдено еї ні між живими, ні труна еї. Ще оногди рано лежали на шинах розбиті льокомотиви, з котрих одна вбила ся в другу.

По ірляндски. Бурмістр міста Рількенни в Ірляндії предложив на засїданю міскої ради вивисити анґлїйску фану на ратуши в день роковин заняти Трафальґару. Радні обурили ся; один навіть накрутив панови бурмістрови уха і викинув его за двері. Потім до салї нарад маґістрату внесено порожну бочку з пива, вибрано еї зовсім поважно бурмістром і поставлено на президияльнім кріслї.

На весїлю п. Альбіна Аксентовича, надучителя в Ошихлібах, зібрав п. Догомиля на бурсу „Народного Дому“ в Чернівцях 6 зр. 72 кр. На сю суму зложили пп. молоді 2 зр., о. Юрий Калинюк з Шипинців 1 зр., окінчений богослов Василь Велигорский 1 зр., уч. Мариянчук 50 кр., дрібними датками зложено 2 зр. 22 кр. Поважаним добродїям складае видїл „Народного Дому“ сердечну подяку. — Доси зложено на бурсу **866 зр. 50 кр.**

Телеґрами „Буковини“.

З дня 17-го листопада 1896 року.

Рада державна.

Відень. *(Засїданє 16-го с. м.)* Правительство предложило проект, в котрім жадае кредиту на 1,200.000 зр. для участи Австриї на сьвітовій виставі в Парижи в 1900 р. Президент міністрів ґр. Баденї відповів на одну інтерпеляцию пос. Пернерсторфера, опісля принято в

„Та тобі, мелничко,“ каже Петро Галлер звільна, „певно не велика жура. Маеш рук аж за богато для свого трошки вина. Але я сеї осени в великім клопотї з моіми двома великими садами-виноградами, тай таки і прийшов я до тебе з малою просьбою. Добрих робітників, що на них можна-б спустити ся, се ти і сама знаеш, в винозбори за гроші годї дістати. А я з наймитом і з служницею сам не видолаю. Що-ж дало-б ся наймити, те потребуе острого надзору, бо инакше виноград рознесуть. Велику ласку ти менї вчинила-б, якби так відпустила мецї кого до помочи при винозборі, не так, знаєш, до роботи, як щоб був якийсь порядок. Маеш дві жваві дївцї в хатї, то можеш легко без одної на кілька днів обійти ся, га?“

Еві забилось серце. Той просто іде до цїли. Очивидно, як Петро Галлер щось хоче, то короводить ся не довго. Лиш, що він хоче саме Льоню Ункиґерівну! — Але може ему сподобало ся довге чайчине яйце, що у неї замість лиця засїло на плечках, та-ж у него завсїди був дивний смак. І вона запирае дух, щоб чути, що на се скаже мелничка. Лиха мусить десь бути в серединї, але не видко того по нїй, навіть своеї сьвяточної міни не зміняе.

Та воно зрештою розуміє ся само собою, що сусїд сусїдови пособляє, міркуе вона, а вона-ж не є неучинна, сего ніхто про ню не скаже. Льоня, еї люба свойчка, тота певно не піде до чужого дому на роботу, се вона мусїла еї батькови приречи. Але є ще Ева, котра властиво в млинї зовсїм злишна. Як тота схоче трохи розрухати в осени свої сустави, щоб еї зовсїм не закляклии, то вона певно не буде тому противити ся.

„Хочеш, Єво?“ питае Петро Галлер.

Вона глипнула боязко на него. Із розчарованя, яке мусїла ему справити спритна бесїда мелнички, не видко нїчого на его одностайно поважнім лици.

„Як мелничка позволить і я тобі вгодна,“ бурмоче вона. Властиво-ж еї страх трівожно. Будуть се тяжкі днї у того чоловіка, котрому вона в своїм житю ще ніяк не могла угодити. Але вона не може вивинути ся тим, що потрібна у млинї, бо-ж се вже заперечила еї ґаздиня в спосіб для неї майже зневажливий. А просто сказати, що не хоче, також якось неялось такій, що їсть чужий хлїб.

Петро Галлер витягае звільна мошенку і з мошенки якийсь срібний гріш, тисне его Еві в руку.

„Згода, на три днї до винозборів. А плата така, яка належить ся передовому робітникови в осени.“

„Я не хочу плати,“ гримнула вона. Невже-ж завсїгди мусить він еї зневажати? Ще ніхто не посмів годити еї на плату

Він видивив ся на ню зачудований своїми великими очима. „Ти-ж не здуріеш і доброї роботи не робити меш без заплати?“

(Дальше буде).

третім читаню новелю реміснячу. По короткій розправі перервано дискусию над внесенем пос. Вурмбранда в справі обезпеченя від огню. Пос. Паттай узасаднював пильність свого внесеня, аби правительство сейчас вимовило митову і торговельну угоду з Угорщиною. Міністер торговлі Ґлянц заявив, що правительство не згодить ся на тихе продовж не теперішної умови на дальших 10 літ і вимовить завчасу умову. *(Оплески.)* По промовах пос. Гальвіха, Крамаржа, Пешки, Ріхтера, Ляґінього і Люеґера, котрий притім сильно напав на угорске правительство, додаючи, що его напади не звернені против Угорщини, але против пануючої там кліки, заявив президент міністрів ґр. Бадені, що мусить відперти напади на заприязнену з Австриєю Угорщину. О статях в угорских часописах про австрийске правительство довідав ся бесідник, що статї в Nemzet-ї були поміщені без відомости угорского правительства. Ґр. Бадені підніс льояльність угорского міністерства при угодових переговорах, — Пильність внесеня і саме внесенє принято.

Берлин. В німецкім парляменті відповів канцлер на інтерпеляцию в справі німецко-російского союза, що постановлено безусловно держати в тайні переговори між Росиєю а Німеччиною; отже не можна сказати, коли той обовязок перестав істнувати. На союзників не зробили ті обявленя жадного впливу, бо між союзниками панує як найсердечнїйше порозуміне. Відносини до Росиї не перестали бути добрі і приязні. Позаяк постановлено ті переговори держати в тайні, то канцлер не може урядово давати про се пояснене; він пересьвідчений, що від 1890 р.. німецко-російскі відносини не погіршили ся, а мусить рішучо відперти тверджене, мов би тут був анґлїйский або який иньший вплив міродатним. Вправдї спочатку повстало в найнизших верствах союзних держав недовіріе, однак тепер оно цїлковито уступило і союзники опирають свої відносини на новім довірію до себе. Також відносини до Росиї остали добрі і приязні. — Державний секретар Маршал відпер гадку, мов би Німеччина зробила коли щось такого, що противило-б ся істнуючим угодам. Бесїдник доказував, що від 1890 р. запевненє мира зовсїм не зменьшило ся, і підніс заслуги кн. Бісмарка около добрих відносин між Росиєю а Німеччиною. Німецка полїтика каже вірно і непохитно держати ся союза з Австро-Угорщиною і Італїєю, плекати приязнь з Росиєю і старати ся о добрі відносини до всїх европейских держав. — Кілька бесїдників заявило, що німецко-російска угода не годить ся з тридержавним союзом. Ріхтер назвав сї обявленя поганою зрадою тайни, а иньші бесїдники піднесли, що кн. Бісмарк хотїв тими обявленями очивидно прислужити ся Німеччинї. Ґр. Герберт Бісмарк, син кн. Бісмарка, заявив, що не має причини говорити, бо заявлене канцлера усунуло для дискусиї правну підставу; такт не позваляв єму забирати слова. В сїй справі не було голосованя.

Рим. Мир між Італїєю а Абисинїєю заключено дня 26-го жовтня.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	:	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.